

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2013-2014

16 AVRIL 2014

Proposition de déclaration de révision de la Constitution

(Déposée par M. Marcel Cheron c.s.)

DÉVELOPPEMENTS

Les auteurs de la présente proposition proposent de reprendre certains articles figurant dans la déclaration de révision de la Constitution de 2010 (*Moniteur belge* du 7 mai 2010) et de la compléter par de nouveaux articles en vue de rencontrer les enjeux actuels de notre société.

I. Dans une première série de dispositions, il est proposé d'inclure en tout cas les dispositions suivantes figurant dans la précédente déclaration de révision de la Constitution :

— l'article 7bis concernant le développement durable ;

— l'article 10, alinéa 2, deuxième phrase, en vue de permettre aux non-Belges d'accéder aux emplois dans l'administration publique ;

— le titre II de la Constitution, en vue d'y insérer un article nouveau permettant de garantir la jouissance des droits et libertés aux personnes handicapées ;

— l'article 23, en vue d'inscrire dans la Constitution, d'une part, le droit du citoyen à avoir accès à l'ensemble des biens et services essentiels tels que notamment l'eau, l'énergie, les services sociaux et de santé, les services d'insertion professionnelle, le logement public, l'éducation, les transports en commun, les services postaux et la gestion des déchets, et, d'autre part, le droit à l'alimentation ;

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2013-2014

16 APRIL 2014

Voorstel van verklaring tot herziening van de Grondwet

(Ingediend door de heer Marcel Cheron c.s.)

TOELICHTING

De indieners van onderhavig voorstel stellen voor bepaalde artikelen die in de verklaring tot herziening van de Grondwet van 2010 (*Belgisch Staatsblad* van 7 mei 2010) stonden, over te nemen en ze aan te vullen met nieuwe artikelen om met de huidige noden van onze samenleving rekening te kunnen houden.

I. Er wordt voorgesteld in een eerste reeks bepalingen in elk geval de volgende bepalingen, die in de vorige verklaring tot herziening van de Grondwet stonden, op te nemen :

— artikel 7bis betreffende duurzame ontwikkeling ;

— artikel 10, tweede lid, tweede volzin, om de niet-Belgen in staat te stellen toegang te krijgen tot betrekkingen in overheidsdienst ;

— titel II van de Grondwet, om een nieuw artikel in te voegen dat de personen met een handicap het genot van de rechten en vrijheden moet waarborgen ;

— artikel 23, om in de Grondwet enerzijds het recht van de burgers in te schrijven om toegang te hebben tot essentiële goederen en diensten zoals water, sociale diensten en gezondheidsdiensten, diensten voor inschakeling in het arbeidsproces, sociale huisvesting, onderwijs, openbaar vervoer, postdiensten, afvalbeheer, en tevens het recht op voeding ;

— l'article 28, en vue d'inscrire le droit à pouvoir saisir un ombudsman ou un médiateur indépendant ;

— l'article 57, en vue de moderniser et d'élargir le droit de pétition ;

— l'article 63, en vue de mettre en place une circonscription fédérale unique sur l'ensemble du territoire.

II. Dans une deuxième série de dispositions, les auteurs proposent que soient reprises :

— l'article 61 de la Constitution en vue d'abaisser l'âge des électeurs de dix-huit à seize ans ;

— les articles 109, 110 et 113 et de la Constitution afin de moderniser certains aspects de la fonction royale, telles que la sanction des lois, le droit de grâce et les titres de noblesse ;

— l'article 135*bis* de la Constitution en vue de consacrer la compétence de la Région de Bruxelles-Capitale en matière d'enseignement bilingue et partant, de permettre à une loi adoptée à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa, d'attribuer, pour la région bilingue de Bruxelles-Capitale, à la Région de Bruxelles-Capitale, des compétences non dévolues aux Communautés dans les matières visées à l'article 127, § 1er, alinéa 1er, 2° et, pour ce qui concerne les matières visées au 2°, le 3° ;

— l'article 151, § 2, alinéa 2, deuxième phrase, de la Constitution, en vue de l'adapter à la réforme du Sénat ;

— l'article 151, § 3, de la Constitution, afin de pouvoir mener une discussion générale relative à la compétence du Conseil supérieur de la Justice ;

— l'article 151, §§ 4 et 5, en vue de l'adapter à la réforme des arrondissements judiciaires ;

— l'article 151, § 6, de la Constitution, afin de permettre également l'évaluation des chefs de corps du Sièges ;

— l'article 156 de la Constitution relatif à la délimitation des ressorts des arrondissements judiciaires ;

— l'article 167 de la Constitution en vue de confier au Parlement toute décision relative à la mise en œuvre

— artikel 28, om het recht om een zaak aanhangig te maken bij een ombudsman of een onafhankelijke bemiddelaar in te schrijven ;

— artikel 57, om het verzoekschriftenrecht te moderniseren en uit te breiden ;

— artikel 63, om een enkele federale kieskring over het hele grondgebied tot stand te brengen.

II. De indieners stellen voor dat in een tweede reeks bepalingen worden opgenomen :

— artikel 61 van de Grondwet om de leeftijd van de kiezers te verlagen van achttien tot zestien jaar ;

— de artikelen 109, 110 en 113 van de Grondwet om een aantal aspecten van de koninklijke functie, zoals de bekrachtiging van de wetten, het genaderecht en de adellijke titels, te moderniseren ;

— artikel 135*bis* van de Grondwet om de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake tweetalig onderwijs te bekrachtigen en om het bijgevolg mogelijk te maken om met een wet aangenomen bij de meerderheid bepaald in artikel 4, laatste lid, voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevoegdheden toe te wijzen die niet zijn toegewezen aan de Gemeenschappen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 127, § 1, eerste lid, 2° en, voor wat de aangelegenheden bedoeld in het 2° betreft, het 3° ;

— artikel 151, § 2, tweede lid, tweede volzin, van de Grondwet, om het aan te passen aan de hervorming van de Senaat ;

— artikel 151, § 3, van de Grondwet, om een algemeen debat te kunnen voeren over de bevoegdheid van de Hoge Raad voor de Justitie ;

— artikel 151, §§ 4 en 5, om het aan te passen aan de hervorming van de gerechtelijke arrondissementen ;

— artikel 151, § 6, om een evaluatie van de korpschefs van de zittende magistratuur mogelijk te maken ;

— artikel 156 van de Grondwet over de begrenzing van de rechtsgebieden van de gerechtelijke arrondissementen ;

— artikel 167 van de Grondwet, om het Parlement te laten beslissen over het inzetten van de krijgsmacht,

des forces militaires, dans un cadre de maintien ou de rétablissement de la paix, à une majorité spécialement qualifiée, selon des modalités à déterminer ; ainsi qu'en vue de permettre au Parlement d'être en mesure de donner son accord préalable à tout engagement des forces armées, à l'exception des cas où la sécurité et l'intégrité physique de ressortissants belges et européens nécessitent une intervention en urgence, qui implique l'envoi de militaires dans des délais extrêmement courts (de vingt-quatre à quarante-huit heures) ;

— le titre III de la Constitution pour la mise en place d'une procédure de référendum.

Marcel CHERON.
Freya PIRYNS.
Zakia KHATTABI.
Mieke VOGELS.
Benoit HELLINGS.
Cécile THIBAUT.
Jacky MORAEL.

in het raam van het handhaven of het herstellen van de vrede, met een gekwalificeerde meerderheid, volgens nog te bepalen nadere regelen ; alsook om het Parlement in staat te stellen om zijn voorafgaand akkoord te geven telkens de krijgsmacht wordt ingezet, met uitzondering van de gevallen waarin de veiligheid en de fysieke integriteit van Belgische en Europese onderdanen een spoedinterventie vergen, die het uitzenden van militairen op uiterst korte termijn (vierentwintig tot achtenveertig uur) impliceert ;

— titel III van de Grondwet voor het instellen van een referendumprocedure.

PROPOSITION DE DÉCLARATION

Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision des dispositions suivantes de la Constitution :

— l'article *7bis* de la Constitution concernant le développement durable ;

— l'article 10, alinéa 2, deuxième phrase, de la Constitution en vue de permettre aux non-Belges d'accéder aux emplois dans l'administration publique ;

— le titre II de la Constitution en vue d'y insérer un article nouveau permettant de garantir la jouissance des droits et libertés aux personnes handicapées ;

— l'article 23 de la Constitution en vue d'inscrire dans la Constitution, d'une part, le droit du citoyen à avoir accès à l'ensemble des biens et services essentiels tels que notamment l'eau, l'énergie, les services sociaux et de santé, les services d'insertion professionnelle, le logement public, l'éducation, les transports en commun, les services postaux et la gestion des déchets, et, d'autre part, le droit à l'alimentation ;

— l'article 28 de la Constitution en vue d'inscrire le droit à pouvoir saisir un ombudsman ou un médiateur indépendant ;

— l'article 57 de la Constitution en vue de moderniser et d'élargir le droit de pétition ;

— l'article 61 de la Constitution en vue d'abaisser l'âge des électeurs de dix-huit à seize ans ;

— l'article 63 de la Constitution en vue de mettre en place une circonscription fédérale unique sur l'ensemble du territoire ;

— les articles 109, 110 et 113 en vue de moderniser certains aspects de la fonction royale, tels que la sanction des lois, le droit de grâce et les titres de noblesse ;

— l'article *135bis* de la Constitution en vue de consacrer la compétence de la Région de Bruxelles-Capitale en matière d'enseignement bilingue et partant, de permettre à une loi adoptée à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa, d'attribuer, pour la région bilingue de Bruxelles-Capitale, à la Région de Bruxelles-Capitale, des compétences non dévolues aux Communautés dans

VOORSTEL VAN VERKLARING

De Kamers verklaren dat er redenen zijn tot herziening van de volgende bepalingen van de Grondwet :

— artikel *7bis* van de Grondwet betreffende duurzame ontwikkeling ;

— artikel 10, tweede lid, tweede volzin, van de Grondwet om de niet-Belgen in staat te stellen toegang te krijgen tot betrekkingen in overheidsdienst ;

— titel II van de Grondwet, om een nieuw artikel in te voegen dat de personen met een handicap het genot van de rechten en vrijheden moet waarborgen ;

— artikel 23 van de Grondwet, om in de Grondwet enerzijds het recht van de burgers in te schrijven om toegang te hebben tot essentiële goederen en diensten zoals water, sociale diensten en gezondheidsdiensten, diensten voor inschakeling in het arbeidsproces, sociale huisvesting, onderwijs, openbaar vervoer, postdiensten, afvalbeheer, en tevens het recht op voeding ;

— artikel 28 van de Grondwet, om het recht om een zaak aanhangig te maken bij een ombudsman of een onafhankelijk bemiddelaar in te schrijven ;

— artikel 57 van de Grondwet, om het verzoekschriftenrecht te moderniseren en uit te breiden ;

— artikel 61 van de Grondwet om de leeftijd van de kiezers te verlagen van achttien tot zestien jaar ;

— artikel 63 van de Grondwet, om een enkele federale kieskring over het hele grondgebied tot stand te brengen ;

— de artikelen 109, 110 en 113 om een aantal aspecten van de koninklijke functie, zoals de bekrachtiging van de wetten, het genaderecht en de adellijke titels, te moderniseren ;

— artikel *135bis* van de Grondwet om de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest inzake tweetalig onderwijs te bekrachtigen en om het bijgevolg mogelijk te maken om met een wet aangenomen bij de meerderheid bepaald in artikel 4, laatste lid, voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

les matières visées à l'article 127, § 1er, alinéa 1er, 2°, pour ce qui concerne les matières visées au 2°, le 3° ;

— l'article 151, § 2, alinéa 2, deuxième phrase, de la Constitution, en vue de l'adapter à la réforme du Sénat ;

— l'article 151, § 3, de la Constitution, afin de pouvoir mener une discussion générale relative à la compétence du Conseil supérieur de la Justice ;

— l'article 151, §§ 4 et 5, de la Constitution en vue de l'adapter à la réforme des arrondissements judiciaires ;

— l'article 151, § 6, de la Constitution, afin de permettre également l'évaluation des chefs de corps du Siègne ;

— l'article 156 de la Constitution relatif à la délimitation des ressorts des arrondissements judiciaires ;

— l'article 167 de la Constitution en vue de confier au Parlement toute décision relative à la mise en œuvre des forces militaires, dans un cadre de maintien ou de rétablissement de la paix, à une majorité spécialement qualifiée, selon des modalités à déterminer ; ainsi qu'en vue de permettre au Parlement d'être en mesure de donner son accord préalable à tout engagement des forces armées, à l'exception des cas où la sécurité et l'intégrité physique de ressortissants belges et européens nécessitent une intervention en urgence, qui implique l'envoi de militaires dans des délais extrêmement courts (de vingt-quatre à quarante-huit heures) ;

— le titre III de la Constitution en vue de la mise en place d'une procédure de référendum.

3 avril 2014.

Marcel CHERON.
Freya PIRYNS.
Zakia KHATTABI.
Mieke VOGELS.
Benoit HELLINGS.
Cécile THIBAUT.
Jacky MORAEL.

bevoegdheden toe te wijzen die niet zijn toegewezen aan de Gemeenschappen voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 127, § 1, eerste lid, 2° en, voor wat de aangelegenheden bedoeld in het 2° betreft, het 3° ;

— artikel 151, tweede lid, tweede volzin, van de Grondwet, om het aan te passen aan de hervorming van de Senaat ;

— artikel 151, § 3, van de Grondwet, om een algemeen debat te kunnen voeren over de bevoegdheid van de Hoge Raad voor de Justitie ;

— artikel 151, §§ 4 en 5, van de Grondwet, om het aan te passen aan de hervorming van de gerechtelijke arrondissementen ;

— artikel 151, § 6, om een evaluatie van de korpschefs van de zittende magistratuur mogelijk te maken ;

— artikel 156 van de Grondwet over de begrenzing van de rechtsgebieden van de gerechtelijke arrondissementen ;

— artikel 167 van de Grondwet, om het Parlement te laten beslissen over het inzetten van de krijgsmacht, in het raam van het handhaven of het herstellen van de vrede, met een gekwalificeerde meerderheid, volgens nog te bepalen nadere regelen ; alsook om het Parlement in staat te stellen om zijn voorafgaand akkoord te geven telkens de krijgsmacht wordt ingezet, met uitzondering van de gevallen waarin de veiligheid en de fysieke integriteit van Belgische en Europese onderdanen een spoedinterventie vergen, die het uitzenden van militairen op uiterst korte termijn (vierentwintig tot achtenveertig uur) impliceert ;

— titel III van de Grondwet voor het instellen van een referendumprocedure.

3 april 2014.